Oświadczenie złożone
przez senatora Adama Bodnara
na 46. posiedzeniu Senatu
w dniu 27 listopada 2025 r.

Oświadczenie skierowane do minister zdrowia Jolanty Sobierańskiej-Grendy

5 lat temu, 22 października 2020 r., Trybunał Konstytucyjny kierowany przez Julię Przyłębską wydał orzeczenie, które ograniczyło dostęp do legalnej aborcji w Polsce. W składzie Trybunału znalazły się osoby, które nie mają statusu sędziów. Orzeczenie Trybunału wywołało masowe protesty, które trwały przez wiele miesięcy. Ostatecznie orzeczenie zostało opublikowane 27 stycznia 2021 r. Doprowadziło ono do pozbawienia możliwości przerywania ciąży w przypadku wady genetycznej płodu.

Wspomniane orzeczenie TK było przedmiotem analizy ze strony Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W wyroku z 14 grudnia 2023 r. w sprawie M.L. przeciwko Polsce (skarga nr 40119/21) trybunał stwierdził, że brak możliwości dokonania przerwania ciąży stanowił naruszenie art. 3 europejskiej konwencji praw człowieka jako przypadek nieludzkiego i poniżającego traktowania. W niedawnym wyroku z 13 listopada 2025 r. w sprawie A.R. przeciwko Polsce (skarga nr 6030/21) trybunał w Strasburgu uznał, że stan niepewności prawnej w zakresie dostępności legalnej aborcji może stanowić naruszenie prawa do poszanowania życia rodzinnego i prywatnego (art. 8 konwencji).

Ministerstwo Zdrowia w 2024 r. podjęło różne działania dotyczące zapewnienia legalnej aborcji, jak również wykonania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (Tysiąc przeciwko Polsce i inne sprawy). Minister Izabela Leszczyna wydała w sierpniu 2024 r. wytyczne w sprawie obowiązujących przepisów prawnych dotyczących dostępu do procedury przerwania ciąży, skierowane do szpitali oraz ordynatorów oddziałów ginekologicznych. Z kolei prokurator generalny wydał 9 sierpnia 2024 r. wytyczne w sprawie zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie prowadzenia spraw dotyczących odmowy dokonania przerwania ciąży oraz tzw. aborcji farmakologicznej.

Wskazane działania miały pewien wpływ na dostępność legalnej aborcji w Polsce, w tym na ograniczenie skutków wspomnianego orzeczenia TK. Jednakże opinia publiczna nie posiada wiedzy na ten temat ze względu na ograniczoną dostępność danych statystycznych.

W związku z powyższym mam do pani minister następujące pytania.

1. Czy we wszystkich województwach dostępna jest możliwość dokonania zabiegu legalnej aborcji?
2. Jakie są statystyki wykonanych zabiegów przerwania ciąży w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 30 września 2025 r., z podziałem na poszczególne miesiące oraz przyczyny dokonania zabiegu aborcji?
3. Czy w Ministerstwie Zdrowia dokonywane były analizy skuteczności wytycznych wydanych przez minister Izabelę Leszczynę w sierpniu 2024 r.?

Adam Bodnar